

Δι' αὐτῆς ἦσαν ὑπὸ τῆς φύσεως πεπρωτισμένοι ὁ Θεμιστοκλής, ὁ Ἀλκιβιάδης, ὁ Φίλιππος, ὁ Καῖσαρ, ὁ Γουσταῦος Ἀδόλφος, ὁ Φρειδερίκος καὶ ὁ Ναπολέων, ἀλλ' ὑπῆρξαν καὶ στρατηγοί, στερούμενοι τῆς ἀρετῆς ταύτης καὶ ὅμως κατορθώσαντες καὶ ἀνευ αὐτῆς νὰ γίνωσι μεγάλοι, ὡς ὁ Τουρῆνας, ὁ Εὐγένιος, ὁ Οὐέλλιγκτων καὶ ἄλλοι. Διὰ τοῦτο σκοπιμώτερον εἶνε ἀντὶ νὰ πραγματευθῶμεν ἐν γένει τὴν στρατηγικὴν μεγαλοφυΐαν, ν' αναφέρωμεν ἐνταῦθα τὰς διαφόρους ιδιότητας, αἵτινες χαρακτηρίζουσι τοὺς μεγάλους στρατηγοὺς.

Πρώτη πασῶν εἶνε ἡ κρίσις. Ἐν τούτοις εἰς πολλοὺς διασήμεους ἀνδρας παρατηρήθη κλίσις τις καὶ πεποιθησις ἐπὶ τὸ πεπρωμένον. Ὁ Καῖσαρ ἀφηγεῖται πῶς ἐσώθη ὁ στόλος τοῦ Καλήνου μόνον διὰ τῆς ἐγκαίρου ἀφίξεως τῶν ἐπιστολῶν του καὶ προσθέτει: „οὕτω ἡ σωτηρία ὅλου τοῦ στρατοῦ ἐξηρτάτο ἀπὸ μιᾶς μόνον στιγμῆς καὶ μιᾶς λίαν εὐτυχῆς περιστάσεως“. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἑπταετοῦς πολέμου ὑπὸ Φρειδερίκου τοῦ μεγάλου ἀναγινώσκωμεν τὸ ῥητόν, ὅτι: „ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου κρέμαται συχνάκις ἀπὸ μιᾶς λεπτῆς τριχός, ἐκ μικροῦ δέ τινος περιστατικοῦ ἐξαρτᾶται ἡ νίκη ἢ ἡ ἥττα“. Ὁ Ναπολέων ἔγραφε τῇ 7. Ὀκτωβρίου 1796, ὅτι „πάντα τὰ μεγάλα συμβεβηκότα κρέμανται ἀπὸ μιᾶς τριχός. Εἰς τὰς σοβαρωτάτας περιστάσεις εἶδον ὅτι μηδαμινόν τι ἐπεισόδιον ἔκρινε περὶ τῶν μεγάλων γεγονότων“.

Ἀλλὰ τὸ αἶσθημα τοῦτο τῆς ἀδυναμίας τῆς ἐλευθέρας βουλῆσεως δὲν ἀπογοητεύει τοὺς ἱκανοὺς στρατηλάτας, ἀπ' ἐναντίας πείθει αὐτούς, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη θέλησις φέρει περιωρισμένην τινὰ εὐθύνην καὶ ποδηγετεῖται συχνάκις ὑπὸ σειρᾶς προηγουμένων αἰτίων, ἀνεξαρτήτων ἀπὸ τῆς ἰδίας θελήσεως. Ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ τὰ λεγόμενα περὶ τῆς „ἐν πολέμῳ τύχης“. Πλεῖστα ὅσα τυχαῖα περιστατικά, τα ὁποῖα οὔτε δημιουργεῖ οὔτε δεσπόζει ὁ ἀνθρώπος, διαδραματίζουσι ἐν πολέμῳ σπουδαιότατον πρόσωπον. Ἀλλὰ μόνον αἱ μικραὶ ψυχαὶ τρέφουσι πρὸς αὐτὰ ἀπόλυτον πίστιν καὶ ἐξαρτώσι τὰ πάντα ἐξ αὐτῶν.

Διὰ τοῦτο ἡ περίσκεψις εἶνε ἡ δευτέρα σπουδαία ἀρετὴ τῶν μεγάλων στρατηγῶν, συνηνωμένη ἐν ἀρμονίᾳ μετὰ τῆς εὐτολμίας. Ὁ Ἀρριανὸς λέγει περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅτι παρ' ὅλην τὴν τόλμην του προεφυλάσσετο πάντοτε κατὰ πάσης ἐνέδρας. Ὁ δὲ Πολύβιος περὶ τοῦ Ἀννίβου, ὅτι μετὰ πολλῆς περισκέψεως προπαρασκεύασε τὴν διὰ τῶν Ἄλπεων κἀθοδον, ἐξήτασε τὴν χώραν, προσεῖλκυσε εἰς ἑαυτὸν τοὺς λαοὺς, προσέλαβε πιστοὺς ἀγγέλους καὶ οὕτω ἐπεχείρησε τὴν κατὰ τῆς Ρώμης ἐκστρατείαν. Ὁμοίως καὶ ὁ Σκηπίων πάντοτε εἶχεν ὁδηγὸν τὴν φρόνησιν καὶ τὴν περίσκεψιν, ὅπως καὶ ὁ Καῖσαρ, ὅστις πολλάκις χάριν μείζονος ἀσφαλείας ἀνέβαλλε μάχην, τὴν ἦτο βέβαιος ὅτι ἤθελε κερδήσει.

Ἡ παράβολος τόλμη, ἡ χλευάζουσα πᾶν προφυλακτικὸν

μέτρον καὶ ριψοκινδύνως ἐπιδιώκουσα μόνον τὸν σκοπὸν τῆς εἶνε κόσμημα τῆς νεανικῆς φαντασίας τῶν ἡρώων τῆς. Ἀλλ' αὐτὴ ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ σπανίως φέρει εἰς τὸν σκοπὸν, μᾶλλον δὲ εἰς τὴν καταστροφὴν. Πᾶν καλὸν ἀποτέλεσμα πρέπει μετ' ἐπιμελείας νὰ προπαρασκευασθῇ. Τὸ λόγιον τοῦ Γάμβέττα: „Les succès ne s'improvisent pas“ ὑφέλουσι νὰ ἐντυπώσωσιν εἰς τὴν μνήμην των πάντες οἱ στρατιωτικοὶ ἄνδρες, εἰς οὓς παράδειγμα ἀβουλίας καὶ ἀσυνέτου τόλμης πρόκειται ὁ „ἥρωος τοῦ βορρᾶ“, Κάρολος ὁ IB' τῆς Σουηδίας.

Τὸ δόλον ἐχαρακτήρισεν ὁ Ξενοφῶν ὡς τὴν πρώτην ἀρετὴν παντὸς ἀγαθοῦ στρατηγοῦ. Καὶ ὁ Φολάρ, ὁ διάσημος γάλλος συγγραφεὺς στρατιωτικῶν βιβλίων καὶ μεταφραστῆς τοῦ Πολυβίου, πάντα στρατηγὸν ἄδολον ὀνομάζει πτωχὸν στρατηγόν. Γνωστὸν εἶνε πόσον οἱ ἀρχαῖοι, Ἕλληνες τε καὶ Ῥωμαῖοι, ἐξεθεΐαζον τοὺς δόλους τοῦ Θεμιστοκλέους, τοῦ Ἀλκιβιάδου, τοῦ Ἐπαμεινώνδου, τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦ Μαρίου καὶ τοῦ Καῖσαρος.

Λαμπρὸν παράδειγμα φιλοδοξίας παρέχει εἰς τοὺς ἀνδρας τοῦ πολέμου ὁ μέγας Φρειδερίκος. „Ἡ ἀληθὴς ἀξία τοῦ καλοῦ ἡγεμόνος συνίσταται εἰς τὸ ν' ἀγαπᾷ τὴν πατρίδα του καὶ τὴν δόξαν· λέγω δὲ δόξαν, διότι ὁ πόθος, ὃν ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι πρὸς ἀπόκτησιν καλῆς ὑπολήψεως καὶ φήμης, εἶνε ἡ ἀληθὴς βᾶσις τῶν ἡρωϊκῶν πράξεων. Εἶνε τὸ νεῦρον τῆς ψυχῆς, τὸ ὁποῖον ἄγει αὐτὴν εἰς ἐπωφελεῖς, ἀναγκαίας καὶ ἀξιεπαίνους ἐπιχειρήσεις.“ Ὁ Φρειδερίκος, ὅπως καὶ ὁ Ναπολέων, αἰετοτε προσεπίθει νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν στρατηγοὺς καὶ ἀξιωματικοὺς τὴν φιλοδοξίαν. Ὁπόσον δὲ αὐτὸς ἐνεφορεῖτο ὑπ' αὐτῆς καταδεικνύεται ἐκ τῶν ἐξῆς λέξεων: Εἶμαι ὑπερήφανος, ὅτι μᾶλλον παντὸς ἄλλου ἐγὼ εἰργάσθην πρὸς δόξαν τοῦ οἴκου μου καὶ ὅτι διεδραμάτισα μέγα πρόσωπον μετὰ τῶν ἐστεμμένων κεφαλῶν τῆς Εὐρώπης. Τὸ νὰ διατηρηθῶ δὲ συγχρόνως ἐγὼ, εἶνε ἀτομικὸν τι καθήκον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐκπληρώσω δαπάνῃ τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς ζωῆς μου. Οὐδὲν ἄλλο ἔχω νὰ πράξω, παρὰ ν' ἀγωνισθῶ ὑπὲρ τῆς δυνάμεώς μου, ἢ νὰ πέσω μετ' αὐτῆς καὶ μετ' ἐμοῦ τὸ πρωσσικὸν κράτος“. Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ Φρειδερίκος τῆς ἀρχαιότητος. Ἡ Ἰλιάς τοῦ Ὀμήρου συνώδευεν αὐτὸν πανταχοῦ, ἡ φιλοδοξία δὲ ἔθηκεν εἰς κίνησιν ὅλας τὰς δυνάμεις τοῦ ἥρωος τούτου.

Ἡ ἐλπίς, ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ γενναϊότης εἶνε ἀπαραίτητοι συνοδοὶ τῶν ἡρώων, δι' ὧν ἐνθαρρύνονται καὶ οἱ ὑπ' αὐτοὺς στρατοί. „Ὁ Κρομβέλλος ἦτο μέγας καὶ δυνατὸς ἀνὴρ ἐν τοῖς κινδύνοις τοῦ πολέμου καὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν μαχῶν· ἡ ἐλπίς ἐφώτιζεν αὐτὸν μακρόθεν ὡς στήλη πυρός“. Ἡ ἐλπίς καὶ ἡ ὑπερηφάνεια, ἡ πεποιθησις εἰς τὴν νίκην ἐνισχύουσι τὴν δύναμιν τῆς θελήσεως, τὸ ἀναγκαιότατον τοῦτο προσὸν παντὸς ἥρωος.

ΟΙ „ΣΤΡΑΓΓΑΛΙΣΤΑΙ“ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ.

(μετὰ εἰκόνας.)

Εἰς τὸν κόσμον τῶν πτερωτῶν οἱ *στραγγαλισταὶ* καταλαμβάνουσι μέσην τινὰ θέσιν μετὰ τῶν φιδικῶν καὶ τῶν ἀρπακτικῶν πτηνῶν. Περὶ τῆς συγγενείας των πρὸς τὰ τελευταῖα μαρτυρεῖ ἐκφανῶς ἡ ὁμοιότης τοῦ σχήματος τοῦ ῥύγχους „πρὸ πάντων δὲ ἡ ἐλαφρὰ καμπὴ εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἄνω σιαγόνας καὶ ἡ κλίσις τοῦ νὰ ἐπιχειρῶσι πᾶσαν ἀρπα-

γὴν διὰ τοῦ ἐνὸς ποδός, δι' οὗ καὶ κατασπαράσσουσι συνήθως τὴν λείαν των. Ἀλλ' οἱ *στραγγαλισταὶ*, ὑποδιαίρουμένοι εἰς διάφορα γένη καὶ εἶδη, δεικνύουσι συμφώνως πρὸς ταῦτα διάφορον καὶ τὴν ἀρπακτικὴν αὐτῶν ὁρμήν. Οἱ μεγαλύτεροι εἶνε θυμοειδέστεροι καὶ ἀγριώτεροι, μεταρσιῶνται εἰς τὰ ὕψη, ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἀρπακτικὰ ὄρνεα, καὶ ἐκ

τῶν ἄνω βιαιώς· καὶ ἑξαπίνης ἐπιπίπτουσι κατὰ τῶν ἀμεριμνῶν καὶ μὴδὲν προαισθανομένων ζῶων. Ἰστανται δὲ ὡς οἱ ἰέρακες, ὄρθιοι εἰς τὸν ἀέρα, συχνάκις κινουῦντες τὰς ἀναπεπταμένας πτέρυγας τῶν καὶ εἰς βραχείας ἀποστάσεις μεταβάλλουσι διηνεκῶς τὰς ἐνέδρας τῶν. Θηρεύουσι δ' ἐκ περιτροπῆς μῦς, μικρὰ ἔρπετα καὶ ἀμφίβια, ἔντομα, τὸν δὲ χειμῶνα ἐπιτίθενται καὶ κατὰ πτηνῶν μικρῶν μέχρι τοῦ κοσσοφου, τὰ ὅποια δολίως ἀγρεύουσιν ἐν καιρῷ φύχους δριμέους καὶ χιόνος πυκνῆς.

Ἄλλ' ἐκτός τῶν ἀγρίων τούτων θηρευτῶν ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν ταύτην καὶ ἄλλα μικρότερα πτηνά, ἐξ ὧν τὸ μᾶλλον ἀξιοπερίεργον εἶνε τὸ λεγόμενον ἐννεακτόνος ἰέραξ (Lanius collurio), διώκων κατὰ προτίμησιν τοὺς κανθάρους καὶ ἄλλα ἔντομα, οὐχὶ σπανίως δ' ἐπιτιθέμενος καὶ κατὰ τῶν σαυρῶν, τὰς ὁποίας διατρύχῃ διὰ τοῦ ὄξους ῥάμφους του. Τοὺς μικροὺς κανθάρους καὶ τὰ ἔντομα δὲν συλλαμβάνει πρῶτον διὰ τοῦ ποδός, ἀλλὰ καταβροχθίζει αὐτὰ ἀμέσως. Συνηθέστατα δὲ ἐπιπίπτει κατὰ τῆς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους λείας, καθιπτάμενος ἐκ τῶν κλάδων τῶν θάμνων καὶ

τῶν δένδρων. Ὅταν ὁ οὐρανὸς ᾖνε αἰθρῖος καὶ ὁ ἥλιος ἐκπέμπει τὰς θερμὰς του ἀκτῖνας πρὸς τὴν γῆν θηρεύει καὶ τὰ ἱπτάμενα μικρὰ ἔντομα, τὰ ὅποια δύναται νὰ διακρίνη ἐξ ἀποστάσεως τεσσαράκοντα ἕως πεντήκοντα βημάτων. Σπανίως ἐπιτίθεται κατὰ τῶν μυῶν, προτιμᾷ δ' ἀντ' αὐτῶν τοὺς νεοσοὺς μικρῶν πτηνῶν, τοὺς ὁποίους ἀρπάζει ἐκ τῶν νεοσιῶν, ἢ τῶν ὁποίων ἰχνηλατεῖ τὴν ἐστίαν, ἀμα ὡς ἀρχίσσῃ νὰ ἱπτανται. Ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς ἀνεπτυγμένης ὀπτικῆς καὶ ἀκουστικῆς του δυνάμεως ἀνακαλύπτει τοὺς διὰ μεγάλων κραυγῶν ζητοῦντας τροφήν μικροὺς νεοσοὺς καὶ ἀμα εὐρῆ αὐτούς, δυσκόλως δύναται νὰ τραπῇ εἰς φυγὴν ὑπὸ τῶν ἐξηγριωμένων γονέων τῶν ἀόπλων καὶ ἀδυνάτων πτηναρίων. Ἡ ἡμετέρα εἰκὼν παριστάνει τοιαύτην τινὰ σπηνήν, πλησίον τῆς φωλεᾶς ὑπολαΐδος. Ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ τῶν μικρῶν ἴστανται ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ καὶ διὰ τοῦ προτεταμένου αὐτῶν ῥάμφους προκαλοῦσιν αὐτὸν ν' ἀφίση τὸ τέκνον των, τὸ ὅποιον συνέλαβε διὰ τοῦ ποδός του καὶ ἀπειλεῖ νὰ τὸ καταπνίξῃ.

ΦΥΛΛΙΑΣ ΚΑΙ ΧΑΡΙΤΩ.

(ΔΙΗΓΗΜΑ ΕΚ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ.)

(συνέχεια).

„Φαίνεται, ὅτι ἡ Βοιωτία“, εἶπεν ὁ Χαιρέας, „κατὰ τὴν ἀκμὴν τοῦ ἔθνους μας διέτρεφε μέγαν πληθυσμὸν ὡς ἐκ τῆς εὐφορίας τοῦ ἐδάφους τῆς. Ἀλλὰ σήμερον καὶ ἐδῶ κατήντησαν τὰ πράγματα καθὼς καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος· εἰς μερικά μάλιστα μέρη εἰς διάστημα μιᾶς ἡμέρας ὁδρόμου μόλις συναντᾷ τις ἓνα καὶ μόνον ποιμένα.“

„Ἐχεις δίκαιον!“ εἶπε στεναζῶν ὁ Φιλοκλῆς, ἐνῶ προὔχωρσεν μετὰ τοῦ φίλου του καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τινος βραχώδους προεξοχῆς, ἐπὶ τούτῳ ἐκεῖ λαξευθείσης, ὑπὸ τὴν σκιὰν γηραλέας καὶ ὄζώδους δρυός, ἣν τὸ σφοδρὸν ἐπὶ τοῦ ὕψους ἐκείνου ρεῦμα τοῦ ἀέρος ἐκώλυσε νὰ ἐπιδώσῃ εἰς αὐξήσιν. „Τὰ βουνά μας ἔμειναν τὰ ἴδια, καὶ πολλὰ παραδόσεις καὶ ἀναμνήσεις αἰωροῦνται ἀκόμη ἐκεῖ ἐπάνω. Ἀλλὰ κάτω εἰς τὰς πεδιάδας ἠλλαξαν τὰ πράγματα μαζῇ με τοὺς ἀνθρώπους ὅλως διόλου. Ἴδε ἐκεῖ ἐπάνω τὴν χώραν τῶν Δωριέων, οἵτινες ἀφῆθησαν ἐκεῖ ἐν τῇ γωνίᾳ μετὰ τοῦ Παρνασσοῦ καὶ τῆς Οἴτης ὡς λείψανα τῆς πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων εἰς Πελοπόννησον μεταναστευσάσης φυλῆς των — αὐτοὶ ἄλλοτε ἀπεκαλεῖντο σιωπτικῶς „πειναλέοι“ ὑπὸ τῶν γειτόνων των —, ἐξ αὐτῶν τώρα ὀλιγίστους θὰ εὕρῃς ἐκεῖ, καὶ αὐτοὺς λιμώττοντας. Καὶ ἡ Φωκίς παρακάτω καὶ ἐδῶ ἀκόμη ἡ Βοιωτία μας κατὰ μέγα μέρος δὲν εἶνε εἰς καλλιτέραν κατάστασιν. Ἡ χώρα παρημελήθη, ἡ γεωργήσιμος γῆ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν καλλιεργεῖται καὶ ὀλιγάνθρωποι εἶνε αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶμαι. Ἡ Ἑλλάς τε ἐκεῖ πρὸς βορρᾶν, πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ πρὸ τοῦ στενοῦ, τὸ ὅποιον διὰ τῆς Κνημίδος ἀγεί πρὸς τὰς Θερμοπύλας, ἡ ἐπισημοτάτη ἀνεκαθὲν πόλις τῶν Φωκέων, ἔχει τῷ ἔντι ἀκόμη ὅλας σχεδὸν τὰς οὐκίας τῆς κατελιημμένας, διότι εἶνε ἐπίκαιρον στρατιωτικὸν σημεῖον καὶ χρησιμεύει εἰς τοὺς Ῥωμαίους ὡς φρούριον. Ἀλλ' αὐτὸς ἐδῶ ὁ πανάρχαιος Πανοπέυς, ἐντεῦθεν τοῦ ποταμοῦ κείμενος καὶ μόλις εἰκοσι σταδίους ἀπέχων τῆς πόλεώς μας εἶνε ἐντελῶς κατήρειπωμένος, στερεῖται δ' ἀγορᾶς καὶ ἄλλων δημοσίων κτιρίων. Οἱ ὀλιγίστοι ὑπολειφθέν-

τες κάτοικοι κατοικοῦσι εἰς πενιχρὰς καλύβας, παρὰ τὸν ρύακα ἐκτισμένας. Καὶ ὅμως οἱ καλοὶ Πανοπέεις δὲν ἀπέβαλον ἔτι τὰς παλαιὰς περὶ τῆς ἰδίας πόλεως καὶ προνομίους παραδόσεις, καὶ ἐν τῇ ἐνδείᾳ των εἶνε ὑπερήφανοι ἔτι διὰ τὴν παλαιὰν εὐκλειαν καὶ μετὰ ἄλλων ἐπιδεικνύουσιν ἔτι εἰς τοὺς ξένους τὰ λείψανα τοῦ πηλοῦ, δι' οὗ ἐφύρθησαν οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι ὑπὸ τοῦ Προμηθέως.“

„Ἡ πόλις ἐκείνη ἀριστερᾷ τοῦ Πανοπέως“, ἠρώτησεν ὁ Χαιρέας, „εἰκοσι περίπου ἐντεῦθεν σταδίου, κατὰ τὴν εἰσοδὸν τῆς στενῆς ἐκείνης κοιλάδος, ἦτις, φέρει πρὸς τὸν Παρνασσὸν — φαίνονται μάλιστα κατὰ ἐξέχοντες πύργοι ἀκόμη — εἶνε ἄρα γε ἡ Δαυλις;“

„Μάλιστα, φίλε μου, αὐτὸ εἶνε ὀχυρώτατον τῶν Ῥωμαίων φρούριον. Ἡ πρὸς τοὺς Δελφοὺς ὁδὸς ἀγεί ἐντεῦθεν ὑπὲρ τὸν Πανοπέα καὶ τὴν Δαυλίδαν διὰ στενῆς τινος κοιλάδος πρὸς τὴν φρικώδη ἐκείνην Τρίσδον, παρὰ τὴν ὁποίαν ὁ Θιδίπους ἐφόνησε τὸν πατέρα του. Ἡ Δαυλις εἶνε πόλις καλῶς ἔτι οἰκουμένη· ἀλλ' ἰδὲ πρὸς ἀνατολὰς πέραν τοῦ Κηφισοῦ οὐχὶ μακρὰν τῆς λίμνης, ἐκεῖ προσερίδεται εἰς τὸ ὄρος Ἀκόντιον ὁ περίφημος Ὀρχομενὸς μέχρι τῆς πρὸς τὰ ἄνω μικρᾶς ἀκρόπόλεώς του. Ἡ κατήντησεν ἡ πολυχρυσὸς αὕτη τῶν Μινυῶν μητροπόλις, Σωρὸς ἐρειπίων καὶ λίθων! Μικρὸς καὶ ἐνδεὴς δῆμος ἀντιπροσωπεύει τοὺς κατοίκους τῆς, οἵτινες μόλις ἀποζῶσι πενιχρῶς ἐκ τῆς λινουργίας, ἢ διὰ τῆς κατασκευῆς θρυαλλίδων ἐκ τῶν, ἐν τῇ λίμνῃ φουμένων σχοίνων καὶ διὰ παντοίων τοιούτων πλεκτῶν λεπτουργημάτων. Ἐγὼ αὐτὸς τοὺς ὑπεβοήθησα ἐσχάτως πρὸς ἐπίτευξιν δαφίλεστέρως τινὸς ἀπολαβῆς. Γνωρίζεις βέβαια, ὅτι ἐν τῇ παρὰ τὸν Ὀρχομενὸν λίμνῃ φύεται ὁ κάλλιστος διὰ τοὺς αὐλοὺς κάλαμος. Ἡ κατασκευὴ τῶν αὐλῶν ἀπετελεῖ ἄλλοτε τὸν κυριώτερον βιομηχανικὸν κλάδον τῆς φιλεργίας τῶν Ὀρχομενίων, οἵτινες ὅμως παρήτησαν μετὰ τὸν καιρὸν τὸ προσοδοφόρον τοῦτο ἐπιτήδευμα ἐντελῶς. Ἴδρυσαν λοιπὸν ἐν ἐργαστάσιον αὐλῶν, μεταχειρίζομαι δ' ἐργάτας μόνον ἐλευ-